

Lielā Baltezera apsaimniekošanas plāns

Saturs

Ievads.....	3
Lietotie termini, saīsinājumi, apzīmējumi.....	4
1. Pasākumi.....	5.
2.Saimnieciskās darbības veicēju pienākumi un tiesības.....	6
3.Priekšlikumi nomas tiesību un noteikumu pamatprincipiem.....	7
Normatīvie akti.....	8
Izmantotā literatūra.....	8

Ievads

Publiskie ūdeņi ir nozīmīgs resurss, kuru izmantošana veicina Ādažu novada administratīvās teritorijas ekonomisko attīstību, tādēļ to izmantošanai un pārvaldībai jābūt ilgtspējīgai, lai nodrošinātu ūdeņu bioloģiskās daudzveidības saglabāšanos, ūdens kvalitātes nepasliktināšanos un interešu optimālu kompromisu.

Ādažu novada virszemes ūdensobjektu apsaimniekošanu un ilgtspējīgu izmantošanu nosaka Latvijas Republikas likumi, Ministru kabineta noteikumi, Ādažu novada pašvaldības saistošie noteikumi, Attīstības programma 2016.-2022.gadam (aktualizēta 23.01.2018.), biedrības "Latvijas Ezeri" un Latvijas Hidroekoloģijas institūta 2017.gadā izstrādātā "Ādažu novada virszemes ūdensobjektu apsaimniekošanas un izmantošanas koncepcija", kā arī Mazā Baltezera, Lielā Baltezera, Dūņezera un Lilastes ezera ekspluatācijas (apsaimniekošanas) noteikumi.

Dokumenta mērķis: apzināt pasākumus un noteikt atbildības veiksmīgai un ilgtspējīgai Lielā Baltezera apsaimniekošanai.

Lietotie saīsinājumi, apzīmējumi

ĀND	Ādažu novada dome
LE	biedrība "Latvijas Ezeri"
ZMNĪ	Zemkopības ministrijas nekustamie īpašumi
SN	Saistošie noteikumi
GND	Garkalnes novada dome
DAP	Dabas aizsardzības pārvalde
TP	Teritorijas plānojums
TIAN	Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi
VVD	Valsts vides dienests
LVM	Latvijas Valsts meži
LHEI	Latvijas Hidroekoloģijas institūts
CND	Carnikavas novada dome
SND	Saulkrastu novada dome
ŪO	Ūdens objekts
P _{kop}	Kopējais fosfors, mērvienība mg/l

1. Pasākumi

Nosaukums	Prioritāte	Izpildītājs un termiņš	Izpildītais rādītājs	Mērķis*
Nomas līgumi par laipām un piestātnēm	augsta	SID 2019.	SN grozījumi	2,3; H
Tehnisko noteikumu saņemšana niedrāju fragmentēšanai, niedru tīrīšanai peldvietās un niedru pļaušanai ziemā virs ledus	augsta	SID 2018.-2022.	Saņemti TN	1,2,3; B, F
Fosfora emisijas samazināšana pa ūdensnoteku 4123423	augsta	ZMNĪ 2019.-2022.	P _{kop} emisijas samazinājums	1,2,3,4; A
Ūdensnotekas 4123423 monitorings	augsta	SID, LHEI 2019.-2022.	monitoringa dati	1,2,3,4; A
Obligātas pieslēgšanās kanalizācijai teritorijā pie Lielā Baltezera (TIAN 2.93.a.) noteikšana	augsta	Būvvaldes, SID 2019.-2022.	TP grozījumi, SN izdošana	1,2,3,4; A
Iegrimušo makrofitu saudzēšanas izskaidrošana krasta zemes īpašniekiem	augsta	LE 2019.-2022.	publikācija par makrofitiem	1,2; A
Krasta koku saudzēšana 10 m joslā	augsta	LE 2019.-2022.	publikācija par krasta kokiem	1,2,3; A, B
Regulējums piekrastes tīrīšanai (bez piekrastes padziļināšanas)	augsta	SID 2019.-2022.	SN grozījumi, MK not. grozījumi	3; B, F
Informēšana par krastu nostiprināšanu	augsta	SID, LE 2019.-2022.	Ieteikumi krasta īpašniekiem	1,2,3; G
Decentralizētās kanalizācijas pakalpojumi peldošajām mājiņām	augsta	Būvvalde 2019.-2022.	SN	1,3; H
Promenāde Lielā Baltezera austrumu krastā	augsta	SID 2020.-2022.	Ierīkots gājēju ceļš	3; C
Aizliegums padziļināt piekrasti (seklūdens zonu)	vidēja	SID 2018.-2022.	SN grozījumi	1,2,3; A, B, H
Atļāvums pļaut niedres no ledus	vidēja	SID, LE 2018.-2022.	SN grozījumi	1,2,3; A, B
Informatīvās zīmes uz salām	vidēja	SID, GND, DAP 2018.-2022.	Izvietotas zīmes	2; G
Blīvo niedrāju fragmentācija	vidēja	GND 2018.-2022.	informācija krastu īpašniekiem	2,3; B, D
Aizliegts veidot krasta nostiprinājumus ar rievsienu vai pāļiem vietās, kas nav Juglas kanālā vai Mazā Baltezera - Lielā Baltezera kanālā un to tiešā tuvumā (Ministru kabineta 2016. gada 9. februāra noteikumu Nr. 92 "Noteikumi par kuģošanas līdzekļu satiksmi iekšējos ūdeņos" 2.pielikumā noteiktie rajoni).	vidēja	Krastu zemes īpašnieki 2018.-2022.		3, 4; C,
Ieviest licencētu maksšķerēšanu	vidēja	SID 2019.	Ieviestas licences	4; F
Peldošo mājiņu licencēšana	vidēja	SID 2019.-2022.	SN grozījumi, SN par tehn. prasībām izdošana	3; F, H

PROJEKTS

Lielā Baltezera izplūdes–ieplūdes pa Juglas kanālu monitorings	vidēja	SID, LHEI 2019.-2022.	monitoringa datu izvērtējums	1,2,3,4; A
Ezera krastā izskaloto niedru un citu augu daļu aizvākšana no ezera un piekrastes.	vidēja	Krastu zemes īpašnieki 2019.-2022.	P _{kop} daudzuma samazinājums	1; A
Izbeigt notekūdeņu infiltrāciju gruntī ezera tuvumā, pieslēdzoties centralizētajai kanalizācijai.	vidēja	Krastu zemes īpašnieki 2019.-2022.	Grozījumi SN	1; A
Zaļo atkritumu savākšanas sistēmas izveide	vidēja	SID 2019.-2022.	SN izdošana	1,2,3; A
Aprobežojumi salu izmantošanai	vidēja	SID 2019.-2022.	SN precizējumi	2; B, H
Pašvaldības īpašumā Ainavu krastmala 80440130474 (0,22 ha) paredzēt vietas vietējo iedzīvotāju laivu turēšanai.	vidēja	SID, Būvvalde 2019.-2022.	TP grozījumi	3; D
Ierīkot laivu nolaišanas vietu	vidēja	SID 2019.-2022.	Ierīkota laivu nolaišanas vieta	3; E
Glābšanas līdzekļi pludmalēs	vidēja	SID 2020.-2022.	Izvietoti un kontrolēti glābšanas līdzekļi	3; D
Tualete laivu pievešanas vietā	vidēja	SID 2020.-2022.	Uzstādītas tualetes laivu pievešanas vietās	1,3; E
Lielā Baltezera monitorings	zema	SID, LHEI 2019.-2022.	monitoringa datu izvērtējums	1,2,3; A
Zvejas rīku izvietošanas ierobežošana	zema	SID, GND 2019.-2020.		3; F
Salu apmeklēšanas atvieglošana	zema	SID 2020.-2022.		3; D
Salu ekosistēmas monitorings	zema	SID, LE 2020.-2022.	īkgadējā atskaite	2; B
Informācijas zīmes	zema	SID 2018.-2022.	Izvietotas zīmes	3; E
Lēpju izpļaušana laivu ceļā	zema	SID 2019.-2022.	SN grozījumi	3; B, F
Salu Dap atjaunošana (izstrādāšana)	zema	SID, GND 2020.-2022.	vēstule ar priekšlikumu	2; H
24.11.2009. SN Nr. 30.precizēšana	zema	SID 2019.-2022.	SN grozījumi	3; H

* Ādažu novada virszemes ūdensobjektu apsaimniekošanas un izmantošanas koncepcija

2. Saimnieciskās darbības veicēju pienākumi un tiesības

- 1) Saimnieciskā darbība jāveic tā, lai nenovadītu ezerā notekūdeņus, un nepiesārņotu ezeru ar naftas produktiem.
- 2) Jānodrošina kuģošanas līdzekļu vai cita iznomāta ūdenssporta inventāra lietotāja instruēšana par vietējo situāciju un prasībām.
- 3) Organizējot motorizēto peldlīdzekļu nomu un izmantošanu, veikt teritorijas norobežošanu ar bojām. Nodrošināt kontroli par peldlīdzekļu izmantošanas noteikumu ievērošanu.

- 4) Jānodrošina piedāvāto pakalpojumu priekšmetu (ūdensslēpošanas inventāra, ūdensmotociklu vai laivu nomas, peldošo mājiņu iznomāšanas) atbilstība tehniskās drošības prasībām, tai skaitā nepieciešamo glābšanas līdzekļu esamība un atbilstība.
- 5) Izvietojot pakalpojumu sniegšanai paredzētās būves ezera aizsargjoslas teritorijā, saskaņot to novietojumu ar Ādažu novada domi, kā arī slēgt nomas līgumu.
- 6) Ezerā pieļaujama peldbūvju izvietošana, pakalpojumu sniegšanai, ievērojot nosacījumus, ka tām jābūt saistītām ar konkrētu zemes gabalu, jābūt piesaistītām komunikācijām un publiski pieejamām.
- 7) Izvietojot ezera vai tā aizsargjoslā būves, t.sk. laipas, jāuztur tās kārtībā.
- 8) Izvietojot laipas vai pietātnes vai peldbūves ezera akvatorijā, noslēgt līgumu ar Ādažu novada domi par ūdenstilpes daļas nomu.
- 9) Veikt būves apkārtnes labiekārtošanu un uzturēšanu kārtībā.
- 10) Nodrošināt ūdenstilpes stāvokļa uzraudzību un kontroli tās aizsardzības joslā 10-300 m platumā no ūdenskrātuves NŪL krasta līnijas.
- 11) Nodrošināt ūdens sanitārā stāvokļa uzraudzību un veikt apkārtējo iedzīvotāju apziņošanu par ezera sanitārā stāvokļa pasliktināšanos. Sekot, lai visa darbība ezera akvatorijā un piekrastes aizsardzības joslā, t.sk. ekoloģiskās situācijas uzlabošana, tiktu veikta atbilstoši likumā noteiktā kārtībā saskaņotiem tehniskajiem projektiem vai citiem saskaņotiem dokumentiem.
- 12) Ziņot Ādažu novada domei par fiziskajām un juridiskajām personām, kuras neievēro ezera akvatorijas un piekrastes aizsardzības joslu režīmu, kā arī Lielā Baltezera ekspluatācijas (apsaimniekošanas) noteikumus.

3. Priekšlikumi nomas tiesību un noteikumu pamatprincipiem

Lielajā Baltezerā un tā krastā pašvaldībai ir 4 īpašumi - Meldru sala, Ronīšu ceļš, Ainavu krastmala, Kalnsētas krastmala, un vēl Lielā Baltezera akvatorijas daļa.

1. Lielākais efekts, gan no nomas maksas, gan saimnieciskās darbības aktivēšanas viedokļa, ir sagaidāms no peldošo mājiņu izvietošanas licencēšanas, kas faktiski ir nomas maksa par ezera akvatorijas daļas aizņemšanu.
2. Ainavu krastmalu (kad.apz. 80440130474), ņemot vērā tās ierobežoto pieejamību, būtu mērķtiecīgi iznomāt vietējo iedzīvotāju - motorlaivu pašreizējo vai potenciālo īpašnieku - biedrībai vai biedrībām. Īpašuma platība ir pietiekama, lai sezonāli uzstādītu tualeti un uzrauga dienesta telpu. Papildus ienākumu biedrība varētu gūt no atbraukušo laivu maksas stāvvietas pakalpojumiem - ar laivu vai kuteri no Rīgas atbraukušajiem ir svarīgi ne tikai vieta, kur pietauvot kuģošanas līdzekli, bet arī uz laiku atstāt savu kuģošanas līdzekli apsargātā stāvvietā. Īpašuma priekšrocība apsargātai laivu stāvvietai ir tā labā pārredzamība.
3. Kalnsētas krastmala (kad.apz. 80440130368) ir piemērota pludmalei (Lielajā Baltezerā, salīdzinot ar Mazo Baltezeru, zilaļģu daudzums ir neliels), un tai ir piebraukšanas ceļš, taču tās apmeklētība nav pietiekami liela, lai nomnieks varētu gūt ienākumus no ēdināšanas pakalpojumu sniegšanas. Kalnsētas krastmalas tuvumā nav automašīnu stāvvietas, tāpēc pludmales galvenie izmantotāji ir vietējie iedzīvotāji. Apmeklētību varētu palielināt, pie veloceliņa novietojot pludmales norādi.
4. Ja Kalnsētas pludmalē paredz arī laivu pietātņi (laipu laivu pietāšanai), tad vajadzētu noteikt prasību pludmalī fiziski atdalīt no pietātnes - atstājot starpā vismaz 20 m platu

neskartu niedru joslu. Neskartā josla nodrošinās pludmales lietotāju komfortu un drošību, bet apgrūtinās teritorijas uzraudzību.

5. Ronīšu ceļa (kad.apz. 80440130068) iznomāšana nav mērķtiecīga - zemes īpašums ir ļoti šaurs, tur nav vietas pakalpojumu sniegšanai.
6. Meldru salas (kad.apz. 80440130388) iznomāšana kopā neliekas mērķtiecīga, labāk būtu pie Meldru salas sēkļa ierīkot 4-6 numurētas vietas (pāļus) peldošo mājiņu pietauvošanai, par kuru izmantošanas tiesībām varētu noteikt papildu maksu tad, ja pēc šīm tauvošanās vietām pieprasījums pārsniegs vietu skaitu.
7. Nav pieļaujama zivju audzēšana sprostos.

Normatīvie akti

1. *Ministru kabineta 2009.gada 11.augusta noteikumi Nr.918 "Noteikumi par ūdenstilpju un rūpnieciskās zvejas tiesību nomu un zvejas tiesību izmantošanas kārtību".*
2. *Ministru kabineta 2007.gada 9.oktobra noteikumi Nr.686 "Noteikumi par īpaši aizsargājamās dabas teritorijas dabas aizsardzības plāna saturu un izstrādes kārtību".*
3. *Ministru kabineta noteikumi Nr.1014, Rīgā 2005.gada 27.decembrī (prot. Nr.77 33.§) Ūdens objektu ekspluatācijas (apsaimniekošanas) noteikumu izstrādāšanas kārtība.*
4. *Ministru kabineta noteikumu "Noteikumi par publisko ūdeņu nomu" PROJEKTS.*
5. *Ministru kabineta 2004.gada 23.oktobra noteikumi Nr.858 "Noteikumi par virszemes ūdensobjektu tipu raksturojumu, klasifikāciju, kvalitātes kritērijiem un antropogēno slodžu noteikšanas kārtību".*
6. *Ministru kabineta 2006.gada 28.jūnija noteikumi Nr.475 "Virszemes ūdensobjektu un ostu akvatoriju tīrīšanas un padziļināšanas kārtība".*
7. *Ministru kabineta 2002.gada 31.janvāra noteikumi Nr.34 "Noteikumi par piesārņojošo vielu emisiju ūdenī".*
8. *Ādažu novada teritorijas plānojums.*

Izmantotā literatūra

1. *"Ādažu novada virszemes ūdensobjektu apsaimniekošanas un izmantošanas koncepcija", biedrība "Latvijas Ezeri" un Latvijas Hidroekoloģijas institūts, 2017.gads.*
2. *Vadlīnijas iekšzemes publisko ūdeņu pārvaldībai pašvaldībās, VARAM, 2015.gads.*
3. *Lielā Baltezera ekspluatācijas (apsaimniekošanas) noteikumi, Ādažu novada dome, 2017.gads.*